

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

buiten verzoek

Aan

MVWS

Deadline: 23-11-2021

MEVA
Arbeidsmarkt

Ontworpen door

5.1.2e 5.1.2e)

5.1.2e

5.1.2e

M 5.1.2e @minvws.nl

Datum Document

12-11-2021

Kenmerk

3283441-1020033-MEVA

Bijlage(n)

1: briefpassage

nota

(ter beslissing)

Briefpassage zorgmedewerkers met langdurige klachten
na een COVID-besmetting

5.1.2e

1. Aanleiding

In de Long COVID-brief van 20 september jl.¹ heeft u toegezegd de Kamer dit najaar te informeren over de vervolgstappen die u gaat zetten rondom het vraagstuk van inkomensgevolgen van Long COVID voor zorgmedewerkers.

2. Geadviseerd besluit

Het advies is - in vervolg op bovenstaande toezegging - in de eerstvolgende COVID-brief de bijgevoegde tekstpassage op te nemen.

Deadline: vanwege toezegging de Kamer dit najaar te informeren. Datum verzending volgende COVID-brief (na die van 12-11) is nog niet bekend.

3. Kernpunten

In de tekstpassage:

- schetst u kort de huidige activiteiten ter ondersteuning van Long COVID-patiënten, zoals ook geschetst in eerdergenoemde Long COVID-brief.
- geeft u aan dat op het moment dat een definitie van het ziektebeeld beschikbaar is, u na zal gaan met welke vraagstukken Long COVID-patiënten (verder) te maken hebben en welke activiteiten evt. nodig zijn. Specifiek voor zorgmedewerkers met Long COVID geeft u aan dat u zal kijken of er een aanleiding is om zorgmedewerkers verder te ondersteunen, en zo ja, hoe en door wie hierin kan worden voorzien.

NB. Daarmee bevat deze brief geen nieuws t.o.v. wat in de brief van 20 september is opgenomen. Vanwege het ontbreken van een heldere afbakening van het ziektebeeld Long COVID is het niet mogelijk nu in beeld te brengen tegen

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 25 295, nr. 1453

welke lange-termijn vraagstukken Long COVID-patiënten aanlopen en of er (specifiek voor zorgmedewerkers) t.a.v. deze lange-termijn vraagstukken aanleiding is concrete vervolgstappen te zetten. In het vervolg van deze nota wordt dit verder toegelicht.

MEVA
Arbeidsmarkt
Kenmerk
3283441-1020033-MEVA

4. Toelichting

Een heldere definitie van het ziektebeeld Long COVID is voor dit vraagstuk van cruciaal belang. Enerzijds om in beeld te brengen wat de problematiek en omvang van de doelgroep is t.b.v. de besluitvorming over aanvullende maatregelen ter ondersteuning van zorgmedewerkers met Long COVID (of breder, gericht op bijvoorbeeld cruciale beroepen). Daarnaast is afbakening nodig om bij een eventueel positief besluit daarover, tot een uitvoerbare oplossing te komen. Om te kunnen besluiten over een mogelijke aanpak, bijvoorbeeld door de inrichting van een voorziening, specifiek gericht op zorgprofessionals, **is het noodzakelijk te wachten op de beschikbaarheid van een definitie van het ziektebeeld, zodat doelgroep en problematiek kenbaar zijn**. Dat laat onverlet dat - gefinancierd vanuit VWS-middelen - reeds een breed ondersteuningsaanbod beschikbaar is voor diegenen die COVID hebben gehad en behoefte hebben aan ondersteuning bij vraagstukken waar zij mee te maken hebben als gevolg van aanhoudende gezondheidsklachten na een COVID-besmetting.

Het is niet mogelijk een voorziening vorm te geven als er geen onderscheidend criterium is op basis waarvan kan worden vastgesteld voor wie die voorziening bedoeld is (en voor wie niet).

a. Draagvlak politiek

D66 heeft u in haar tienpuntenplan opgeroepen om wat te doen voor zorgmedewerkers die inkomensgevolgen hebben door Long COVID. FNV had het onderwerp eerder al geagendeerd voor een bestuurlijk overleg met toenmalig MMZS.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Eerste aanleiding voor FNV om dit onderwerp bij MMZS aan te kaarten was dat in het voorjaar van 2021 het eerste ziektejaar ten einde liep voor de zorgmedewerkers die in de eerste golf ziek zijn geworden. In het tweede ziektejaar krijgen zij veelal te maken met een lagere loondoorbetaling bij ziekte.

Het vraagstuk van inkomensgevolgen voor zorgmedewerkers met Long COVID is 8 april 2021 in het bestuurlijk overleg van MMZS met vakbonden, beroeps- en werkgeversorganisatie besproken. Hierin heeft MMZS aangegeven dat de overheid moet onderzoeken: **'kunnen we wat doen** voor de zorgmedewerkers die in de eerste golf COVID-zorg hebben verleend en in die periode zelf door een COVID-besmetting langdurig ziek zijn geworden en **wat zouden we dan kunnen betekenen?'**. Anders geformuleerd: **of en zo ja, wat** we kunnen doen. Er is **geen toezegging** gedaan **dat de overheid een oplossing zal bieden** voor het vraagstuk van inkomensgevolgen, niet in het algemeen, noch specifiek voor zorgmedewerkers.

Door FNV is de toezegging van MMZS wel zo geduid. Zo stelt een nieuwsbericht van FNV d.d. 8 april 2021 naar aanleiding van bestuurlijk overleg met MMZS: *"Jong: Het is fijn dat minister Van Ark ons bredere verzoek voor compensatie aan werknemers in alle sectoren nu gehonoreerd heeft. Ondanks dat het gesprek van vandaag specifiek over zorgpersoneel ging. (...) Minister Van Ark heeft toegezegd*

dat zij haar huiswerk goed gaat doen om tot oplossingen te komen voor compensatie van inkomensachteruitgang en extra kosten. Ze wil dit interdepartementaal aanpakken.²

MEVA
Arbeidsmarkt
Kenmerk
3283441-1020033-MEVA

Bij de vraag of de overheid iets moet doen hebben FNV en VWS verschillende invalshoeken. FNV vindt dat de overheid een tegemoetkoming moet geven voor de gezondheids- en financiële schade van zorgmedewerkers vanwege de grote risico's die zorgververleners hebben gelopen. **FNV verwijt het de overheid, dat zorgmedewerkers onbeschermd hebben gewerkt** door:

- gebrek aan persoonlijke beschermingsmiddelen,
- onduidelijke en onvolledige (preventie)richtlijnen van het RIVM,
- onzekerheid over besmette patiënten/cliënten of collega's door het beperkt testen.

Het verzoek van FNV gaat daarmee uit van aansprakelijkheid van de overheid.

MMZS deed haar toezegging om dit vraagstuk te onderzoeken vanwege de **uitzonderlijke situatie in het begin van de pandemie** en het **appèl dat op deze groep zorgmedewerkers is gedaan**: vanuit de overheid is een dringend beroep gedaan op zorgmedewerkers (en andere medewerkers in cruciale beroepen), om ondanks dat de kennis over het virus en hoe je daartegen te beschermen nog beperkt was, toch hun werk te blijven doen. In de zorg was de blootstelling aan het virus groot voor de groep zorgmedewerkers die zorg hebben verleend aan COVID-patiënten. De toezegging van MMZS is ingegeven vanuit de vraag wat de mogelijkheden zijn om onverplicht tegemoet te komen, niet vanuit een gevoelde aansprakelijkheid.

Verwacht wordt dat FNV zal vinden dat u de toezegging van MMZS niet nakomt. Immers: er is nog geen zicht op een oplossing voor zorgmedewerkers met inkomensgevolgen door Long COVID en ook is onzeker of deze oplossing er überhaupt komt. Ook wordt niet duidelijk op welke termijn daarover wel helderheid kan worden gegeven. FNV zal wijzen op de urgentie hierover helderheid te bieden: sommige zorgmedewerkers met Long COVID zijn nu al bijna twee jaar ziek en stromen na 2 jaar de WIA in, waardoor voor hen de inkomensgevolgen groter worden.

In het 1e kwartaal van 2022 kunnen de zorgmedewerkers die in de eerste golf ziek zijn geworden, 2 jaar ziek zijn vanwege COVID. In aanloop naar die mijlpaal zal FNV naar verwachting weer de media opzoeken met de persoonlijke verhalen over zorgmedewerkers die hiermee te maken hebben én u herinneren aan de (door hen als zodanig gepercipieerde) toezegging van MMZS wat voor deze zorgmedewerkers te doen.

c. Financiële en personele gevolgen
Geen.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Niet alleen is het van belang dat er een heldere definitie van het ziektebeeld Long COVID komt, alvorens gedacht kan worden over (onverplicht) tegemoetkomen aan (zorg)medewerkers met dit ziektebeeld. Er zijn ook andere aspecten die zorgvuldig afgewogen dienen te worden. Dat gaan dan om onder andere:

² <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/zorg-welzijn/2021/04/minister-van-ark-positief-over-fnv-voorstel-voor-c>

- De **aansprakelijkheid**, nu het uitgangspunt is dat de overheid niet aansprakelijk is voor besmetting met COVID van (zorg)medewerkers. Van belang is dat ook niet in erkenning van een dergelijke aansprakelijkheid wordt getreden.
- De **precedentwerking** op allerlei gebieden, bijvoorbeeld medewerkers in niet-cruciale beroepen die hebben doorgewerkt ten tijde van de eerste golf.
- De **uitbreiding van de overheidsverantwoordelijkheid**, nu er al een sociale zekerheidsstelsel en mogelijkheid tot verzekering is ingericht.

MEVA
Arbeidsmarkt
Kenmerk
3283441-1020033-MEVA

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De briefpassage is afgestemd:

- intern VWS met CZ (programma Long COVID) en WJZ.
- interdepartementaal: AZ, BZK, DEF, EZK, FIN, JenV, OCW en SZW.

f. Gevolgen administratieve lasten

Geen.

g. Toezeggingen

Met deze briefpassage doet u de toezegging af om de Kamer te informeren over de vervolgstappen die u rondom het vraagstuk van inkomensgevolgen van Long COVID voor zorgmedewerkers gaat zetten (toezegging 10065).

U doet geen nieuwe toezegging aan de Kamer.

h. Fraudetoets

N.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Op verzoek MMZS is in de MR van 2 juli 2021 aan de hand van een 2-pager gesproken over het onverplicht tegemoetkomen van zorgmedewerkers en andere medewerkers in cruciale beroepen die Long COVID hebben gekregen. Er waren onder meer vragen over de afbakening, de rol van de werkgever, precedentwerking en de financiële gevolgen. Ook is de vraag gesteld of ziekte geen risico van de beroepsgroep van zorgmedewerkers is. Er was geen eenduidig oordeel over de noodzaak vanuit de overheid op dit moment iets te doen voor medewerkers in cruciale beroepen met Long COVID. Eveneens is de vraag gesteld of een tegemoetkoming kan worden beperkt tot zorgmedewerkers, of dat deze gericht zou moeten zijn op alle cruciale beroepen. Nadere voorstellen van MMZS omtrent proces en inhoud zouden worden afgewacht.

In vervolg op de bespreking in de MR heeft MMZS gevraagd een voorstel uit te werken voor een commissie die zich zou moeten buigen over het (al dan niet) onverplicht tegemoetkomen van zorgmedewerkers met Long COVID. In de interdepartementale (ambtelijke) afstemming die in de zomerperiode over het instellen van zo'n commissie heeft plaatsgevonden, bleek dat dit voorstel op weinig draagvlak kon rekenen. Belangrijk bezwaar was het ontbreken van een duidelijk afgebakend ziektebeeld.

MEVA heeft op basis hiervan geconcludeerd dat, voordat over kon worden gegaan tot het instellen van zo'n commissie, eerst andere stappen gezet zouden moeten worden, zoals de afbakening van het ziektebeeld. Voornemen was deze conclusie, evenals een voorstel voor het vervolg, na terugkeer van haar ziekteverlof met MMZS te bespreken. Vanwege het aftreden van MMZS is met haar niet meer over

vervolgstappen gesproken. Om die reden bevat de Long COVID-brief met name een procesmatige reactie op de vraag van D66. In het kader van verwachtingenmanagement is in deze brief al wel geschetst dat eerst op een aantal punten helderheid benodigd is, voordat we ons kunnen buigen over de vraag of de overheid iets moet doen voor de betreffende groep zorgmedewerkers.

MEVA
Arbeidsmarkt
Kenmerk
3283441-1020033-MEVA

Motivering

Vanwege de eenheid van het kabinetsbeleid en daarmee de strijdigheid met het belang van de staat wordt de informatie over de verkennende bespreking van dit onderwerp in de Ministerraad niet openbaargemaakt.

De uitwerking van het instellen van een commissie voor dit vraagstuk is enkel op ambtelijk niveau interdepartementaal afgestemd en niet aan MMZS voorgelegd.

In deze nota zijn alle tot personen herleidbare gegevens op ambtelijk niveau onleesbaar gemaakt.

5.1.2e 5.1.2e)
5.1.2e